

Zinātnes Vēstnesis

Latvijas Zinātņu akadēmijas, Latvijas Zinātnes padomes un Latvijas Zinātnieku savienības laikraksts

13 (534)

ISSN 1407-1479

2017. gada 3. jūlijs

Latvijas ekonomiskās identitātes meklējumi

Nobeigums. Sākums "ZV" Nr. 10, 15. maijā

Plēnārsēdē LMT prezidents Dr. Juris Binde iezīmēja IKT attīstības ainu un mērķi – Latvija kā viedvalsts. Tās komponenti ir: jaudīgas tehnoloģijas; gudri un uzņēmīgi speciālisti, kā arī visi tehnoloģiju lietotāji – vairāk nekā 76% Latvijas māsaimniecību ir pieslēgti internetam; tīklošanās, kas veicina sadarbību starp jomām un ekspertiem; apstrādātos datus balstīta sabiedrība un ekonomika, jo neapstrādāti un neanalizēti dati ir pielīdzināmi siena kaudzei, kurā var mēģināt atrast adatas. Latvijā ir pasaules līmeņa infrastruktūra, valstij ir vieta Eiropas un pasaules ātrākā interneta TOP 10, IKT sektora uzņēmumu pievienotās vērtības īpatsvars iekšzemes kopproduktā ir jau 4,2%, IKT nozare līdzās kokmateriālu un pārtikas jomai kļuvusi par trešo lielāko eksportētāju. Tomēr patlaban ir "digitālo džungļu" fāze, nepieciešamas multidisciplināras komandas, kas "cirstu" ceļus, pa kuriem IKT nozare varētu dot pievienoto vērtību citām industrijām. Ir nepieciešams valsts līmeņa kopīgs integrēts IKT attīstības plāns, jāpārvar nesadarbošanās, valsts pārvaldes institūcijas jāstimulē procesu digitalizācijai un inovācijām. Tradicionālajai ražošanai un pakalpojumiem pievienojot digitalizāciju, iespējams veidot augstas pievienotās vērtības un inovatīvus produktus, nostiprinoties vietējā un starptautiskajā tirgū. Latvija nevar būt lēta darbaspēka zeme, tai jāturpina tapt par viedvalsti.

Akadēmiķis Andrejs Krasņikovs, sniedzot priekšstatu par mašīnbūves un metālapstrādes nozari, skaidroja, kāpēc mūsdienās tā sabiedrībā nav tik plaši zināma kā vairākas citas jomas – produktu īpatsvaru veido nelielu ražotņu nišas produkti, no kuriem 80% tiek eksportēti. Latvijā tomēr virzās no līdzekļu pārdales uz pelnīšanas periodu. Zemo atalgojumu modeliem nav ilgtspējas, tāpat kā tautsaimniecība nevar sekmīgi attīstīties vienīgi ar tradicionālām metodēm. Lai izšķērdīgi neizturētos pret cilvēkresursiem reģionos, viņus tur vajadzētu noturēt ar inovatīvu ražošanu. Tā jūtami attīstītos, ja daļu palielinātā aizsardzības budžeta līdzekļu ieguldītu vietējos inovatīvos uzņēmumos, nevis nepieciešamos ražojumus pasūtītu ārvalstīs. Te jāiesaistās zinātnē, augstskolām. Ir arī papildus nepieciešami dažāda līmeņa speciālisti, sākot no konstruktoriem līdz metinātājiem un atslēdzniekiem.

Latvijas Kokrūpniecības federācijas izpilddirektors Kristaps Klaušs, meža nozari atzīstot par Latvijas tautsaimniecības stabilitātes balstu, izcēla darbavietu reģionālo raksturu, atalgojuma līmeni, kas sakārtotos uzņēmumos tuvojas 90% no ES vidējās algas, nozares devumu valsts ienākumos. Lai arī Baltijas valstīs aizņem tikai 4,1% no kopējās ES teritorijas un reģionā dzīvo tikai 1,2% no kopējā ES iedzīvotāju skaita, tās nodrošina kvalitatīvu un labi apmaksātu darbu vidi un veido ievērojamu pievienoto vērtību kokrūpniecībā, ir TOP 3 meža nozares centrs Eiropā. Turklāt pievienoto vērtību veido: konkrētā procesā radīta peļņa + darba algas + nodokļi + amortizācija, nevis dārgs produkts vai dziļi pārstrādāts produkts. Vainojot produktivitātes trūkumu, vajadzētu ņemt vērā, ka, piemēram, Somijā jātas pārvadāt 60 t kravas, bet Latvijā 40 t kravas. Būtu pārskatāmi normatīvi.

Domnīcas Certus pētnieciskais direktors, Latvijas Universitātes mācībspēks Dr. Daunis Auers augstāko izglītību kā Latvijas eksporta nozari raksturoja ar strauju izaugsmi un augstu potenciālu. Šobrīd Latvijā ir par 50 tūkstošiem mazāk studējošo

nekā pirms 10 gadiem, bet augstskolas pašas bez valsts atbalsta no ārzemēm ir piesaistījušas vairāk nekā 6000 studentu, neskatot ārvalstu studentu mobilitātes programmas Erasmus ietvaros. Tas veido 148 miljonus eiro ieņēmumu, tiešajiem un netiešajiem daloties gandrīz proporcionāli. Prognozes ir, ka 2020./2021. studiju gadā Latvijā studēs gandrīz 18 tūkstoši ārvalstnieku, bet tie masveidā nedosies uz reģioniem. Studijas Latvijā tiek izvēlētas tāpēc, ka ir gan lētas, gan kvalitatīvas. Studiju process, programmu saturs neapmierina 10%, bet visvairāk iebildumu ir par sabiedrisko vidi, netoleranci.

Lai Latvijas vārdu simbolizē kvalitāte

Latvijas tēla veidošana ekonomikas kontekstā tika apspriesta paneldiskusijā, ko moderēja Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras prezidents un padomes priekšsēdētājs Aigars Rostovskis. Nozarēm darbojoties eksporta tirgos, tās rada ne tikai ekonomikas identitāti, bet arī valsts tēlu, un otrādi – šīs kategorijas atstāj ietekmi uz nozares panākumiem tirgos. Īsumā – ja kvalitatīvi produkti, tad labs tēls.

Aviācijas transporta un loģistikas nozares eksperts Jānis Vanags prognozēja, ka aviācija kļūs par transporta nozares mugurkaulu, jau tagad Latvijā dodot 2% darbavietu un 3% IKP. Baltijas valstīs Rīga apkalpo 60% pasažieru, Tallina un Viļņa – pa 11%. Nākotnē Latvijā pieaugs maršrutu un reisu skaits, investīcijas nozarē.

Latvijas Pienaizstrādātāju savienības (LPCS) valdes priekšsēdētājs Jānis Šolks, iepazīstinot ar Latvijas piena produktu noietu pasaulē, rādīja karti ar eksporta tirgiem 93 valstīs. No tām 73% ir ES valstis, 22% bijušās PSRS valstis, neskatot Baltiju, noietis Āzijā veido 4%, Tuvajos Austrumos – 2%, Āfrikā – 1%, produkcijas kopējā vērtība 854 miljoni eiro, lielāko īpatsvaru dodot nogatavinātajiem sieriem.

Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) rektore Dr. Irina Pilvere uzsvēra augošās bioekonomikas ieguvumus – darbavietas, ekonomisko un teritoriālo attīstību, valsts drošību. Bioresursu primārā ražošana, pārstrāde un izmantošana pakalpojumiem aptver 15 nozares, daudzās no tām sekmēsies augsto tehnoloģiju ražošana un straujās eksporta kāpums – mērķis ir no 4000 miljoniem eiro aizvīzīties līdz 9000 miljoniem eiro.

SIA "Veselības centrs 4" valdes priekšsēdētājs Māris Rēvalds veselības aprūpes pakalpojumu eksportam redz nākotni, jo par to liecina augošais veselības tūrisma dalībnieku skaits un vairāk nekā 2 miljoni eiro ieņēmumu 2016. gadā. Izaicinājumi šajā jomā – kā realizēt izmaksu efektīvus marketinga pasākumus ārējos tirgos, kā radīt pareizu cenu politiku, jo Latvijas zemās pakalpojumu cenas rada aizdomas par nepietiekamu kvalitāti, bet paaugstinātās cenas ārzemniekiem rada sarūgtinājumu par nevienlīdzīgu attieksmi pret klientiem. Medicīnas pakalpojumu eksports būtu pelnījis valdības atbalstu.

LU Akadēmiskās bibliotēkas direktore Venta Kocere izcēla Latvijas tēla veidošanu saistībā ar kultūras mantojuma popularizēšanu pasaulē. Zinātnieki ir paveikuši lielu darbu pasaules iepazīstināšanā ar Latvijā radīto prozu un dzeju. Akadēmiskā bibliotēka sniedz plašu informāciju Latvijā studējošajiem ārvalstniekiem.

Dr. **Nina Linde**, LZA Ekonomikas institūta direktore

Sveicam jubilārus!

3. jūlijā – LZA korespondētājlocekli **Vitāliju ZELČU**
4. jūlijā – LZA korespondētājlocekli **Henriku ZENKEVIČU**
5. jūlijā – LZA korespondētājlocekli **Andri ČATI**
8. jūlijā – LZA korespondētājlocekli **Uldi SUKOVSKI**
12. jūlijā – LZA ārzemju locekli **Pēteri BOLŠAITI**
19. jūlijā – LZA goda doktoru **Ivaru STRAUTMANI**
23. jūlijā – LZA ārzemju locekli **Robertu EVARESTOVU**
26. jūlijā – LZA goda doktoru **Borisu SIMKHOVIČU**
28. jūlijā – LZA korespondētājlocekli **Tāli TISENKOPFU**
28. jūlijā – LZA goda doktori **Intu DIŠLERI**
31. jūlijā – LZA ārzemju locekli **Ennu TARVELU**
1. augustā – LZA ārzemju locekli **Viktoru Aļģirdu SNIEČKUS**
8. augustā – LZA īsteno locekli **Mārtiņu RUTKI**
10. augustā – LZA goda doktoru **Juhanu MAISTI**
14. augustā – LZA korespondētājlocekli **Edīti BRIGELI**
14. augustā – LZA korespondētājlocekli **Audri KALNIŅU**
19. augustā – LZA korespondētājlocekli **Agri ANDŽĀNU**
24. augustā – LZA īsteno locekli **Leonīdu RIBICKI**
29. augustā – LZA īsteno locekli **Juri PURĀNU**

Ad multos annos!

Latvijas Zinātņu akadēmija

Līgo dienas priekšvakarā LZA kronē gudrākos Jāņus. No kreisās: J. Kokalis, J. Spigulis, J. Jansons, J. Stradiņš, J. Krastiņš, J. Streičs, J. Brencis un J. Strupulis

Foto G. Zemītis

LZA / LZP Ētikas komisija pulcējas uz pirmo sēdi. No kreisās: komisijas priekšsēdētājas vietnieks D. Erts, sekretāre S. Mežinska, priekšsēdētāja M. Kūle, V. Kluša, A. Siliņš.

Foto J. Brencis

EKOSOC-LV izbraukuma seminārs 3. Latvijas Lauku kopienu parlamentā Kandavā

15.–18. jūnijā Kandavā norisinājās 3. Latvijas Lauku kopienu parlamenta "Visai Latvijai jādzīvo! – Lauku nākotnes ceļa izstrāde", kura ietvaros notika Valsts pētījumu programmas EKOSOC-LV izbraukuma seminārs. EKOSOC-LV dalībniekiem informējot par programmas pētījumu rezultātiem pasākuma tēmas kontekstā, piedaloties diskusijās un darba grupās ar saviem ierosinājumiem, anketējot (kā rokās ir lauku dzīvotspēja un cik liela nozīme ir valstij kā institūciju kopumam, pašvaldībai kā vietējās varas struktūrai un pašvaldības teritorijas iedzīvotājiem) no visas Latvijas uz parlamentu sabraukušos, vienlaikus tika gūta jauna informācija, atgriezeniskā saite EKOSOC-LV noslēguma fāzes darba turpināšanai.

Parlamenta darbā piedalījās ministriju un citu valsts institūciju pārstāvji (Kultūras ministrija – Sandis Voldiņš, Zemkopības ministrija – Pārsla Rigonda Krieviņa, Ekonomikas ministrija – Kristaps Soms, Labklājības ministrija – Ilze Kurme, NVA – Kristīne Stašāne, Iekšlietu ministrija – Dimitrijs Trofimovs, Satiksmes ministrija – Annija Novikova, Klāvs Grieze, Veselības ministrija – Ineta Būmane, Slimību profilakses un kontroles centrs – Maija Pauņa, VARAM – Raivis Bremšmits, Saeimas deputāti – Lolita Čigāne un Juris Viļums, Pārresoru koordinācijas centrs – Pē-

teris Vilks u.c.), informējot par valsts politiku, parādot lauku nozaru griezumā. Iezīmējās arī tendence, ka pastāv dažādas finansiālas un organizatoriskas atbalsta sistēmas, ko iespējams izmantot iedzīvotājiem, organizācijām, līdz ar to ir būtiski mainīt domāšanu, kā "no manis nekas nav atkarīgs", un no pasīvas gaidīšanas, tajā skaitā uz kāda cita sagādātu darbavietu, pāriet pie atbildības uzņemšanas un paša aktivitāti. Tas sasauca ar EKOSOC-LV pētījumu uzrādīto: pārāk daudz lauku iedzīvotāju vēl uzskata, ka no viņiem nav atkarīga attīstība un pārmaiņas dzīvē. Bet, kā parlamentā tika atgādināts, ir jādzīvo ar personisko atbildību, nevis "esmu mažiņš un melns un no manis neko daudz neprasiēt un negaidiet". Vienlaikus tika atzīts lauku attīstības kopainas trūkums un resoriska nesadarbošanās.

Diskusijās dominēja pārliecība, ka Latvijas laukiem noteikti ir nākotne, jo, kā izskanēja, "esam apmetuši kūleni un atgriežamies laukos", arī pilsētnieki. Taču ir jāapzinās nepieciešamās pārmaiņas, kā arī jāpieņem dzīves realitātes izraisītās pārvertības, piemēram, jāvirzās tālāk arī pie dilstoša iedzīvotāju skaita, jāveic jēgpilni ieguldījumi, jārēķinās, ka pelnīt var ar augsto tehnoloģiju ražošanu, nepieciešams kvalitatīvs darbaspēks.

Pareizi jāparedz un jāizmanto potenciāls, kas neapšaubāmi ir mūsu auglīgajai zemei un laukiem, turklāt skatot daudzveidībā (piemēram, Austrijā vidējais saimniecības lielums ir 19 hektāri). Vienlaikus nav iespējams "nogādāt Rīgu katrā lauku sētā", lauku dzīvei ir sava specifika, ir jēga lauku dzīvesveidam, kas nereti "no augšas" netiek saredzēta un tiek uzskatīta par ekonomiski bezcerīgu un neproduktīvu. Taču bezcerīguma sajūtas tirāžēšana bloķē cilvēkus. Tā vietā ir jāiedrošina jaunai realitātei, un tā arī jāveido, piemēram, attālinātais darbs pie atbilstīga IT nodrošinājuma, dažādu pakalpojumu mobilās brigādes, pirkumu piegāde ar kurjeru, bet pēc gadiem, kas zina, jau ar dronu, izglītībā par primāro atzīt kvalitāti nevis tuvumu utt.

Darba grupās veidojot priekšlikumus dažādiem attīstības dokumentiem un normatīvajiem aktiem, tajā skaitā arī Reģionālās politikas pamatnostādņem pēc 2019. gada, tika akcentēta infrastruktūras uzlabošana, mūžizglītība, bāzes kapitāla pieejamība iesācējiem uzņēmējdarbībā, neapliekamā minimuma palielināšana līdz 300 eiro, visa veida sadarbība u.c.

Informāciju sagatavoja: **Baiba Rivža**, akadēmiķe, VPP EKOSOC-LV vadītāja

Apstiprināts LZA Senāta sēdē 2017. gada 13. jūnijā

Latvijas Zinātņu akadēmijas zinātniskā žurnāla “Latvijas Zinātņu akadēmijas vēstis” NOLIKUMS

1. Vispārīgie noteikumi

1.1. Latvijas Zinātņu akadēmijas (turpmāk – LZA) zinātniskais žurnāls “Latvijas Zinātņu akadēmijas vēstis” (turpmāk – LZA Vēstis), kas dibināts 1946. gadā, ir anonīmi recenzēts LZA sērijveida zinātnisks izdevums, kas regulāri publicē LZA locekļu un citu zinātnieku oriģinālus zinātniskus rakstus par aktuālām un nozīmīgām zinātnes tēmām, oriģināliem teorētisko un lietišķo pētījumu rezultātiem un atklājumiem, kā arī problēmrakstus, zinātniskas diskusijas un korespondenci; informē par zinātnes dzīves aktualitātēm Latvijā un notikumiem Latvijas Zinātņu akadēmijā.

1.2. LZA Vēstu izdošanu pārrauga LZA Senāts un LZA Valde (finansu un materiāli tehniskos jautājumus).

1.3. Žurnāla nosaukums angļu valodā: “*Proceedings of the Latvian Academy of Sciences*”.

1.4. LZA Vēstis kopš 1992. gada iznāk divās daļās ar atsevišķiem ISSN numuriem:

“Latvijas Zinātņu akadēmijas vēstis. A daļa: Humanitārās un sociālās zinātnes” (*Proceedings of the Latvian Academy of Sciences. Section A: Humanities and Social Sciences*) ISSN 1407–0081;

“Latvijas Zinātņu akadēmijas vēstis. B daļa: Dabaszinātne, eksaktās, tehniskās un lietišķās zinātnes” (*Proceedings of the Latvian Academy of Sciences. Section B: Natural, Exact, and Applied Sciences*) ISSN 1407–009X.

1.5. LZA Vēstu abu daļu mērķis ir kļūt par Latvijā un ārvalstīs atzītiem zinātniskiem izdevumiem, kurus indeksē svarīgākās zinātnisko publikāciju datu bāzes, un kas publicē rakstus, kurus pieprasa un citē gan Latvijā, gan ārzemju speciālisti.

1.6. LZA Vēstu izdošanas periodiskums – A daļai ne retāk kā četras reizes gadā, B daļai ne retāk kā 6 reizes gadā. Katra no LZA Vēstu daļām iznāk savstarpēji nesaistīti. Par periodiskuma maiņu lemj LZA Vēstu redakcijas padome.

1.7. Žurnāla LZA Vēstis A daļā rakstus pieņem un publicē latviešu, angļu vai vācu valodās, B daļā rakstus pieņem un publicē angļu valodā.

1.8. LZA Vēstu izdošanu finansē no Latvijas Zinātņu akadēmijas budžeta, piesaistītiem sponsoru (mecenātu) līdzekļiem vai citiem avotiem.

1.9. LZA Valde pēc LZA Vēstu redakcijas padomes ieteikuma var noteikt maksu par publikācijām, kas pilnībā vai daļēji sedz publicēšanas izdevumus. Atsevišķus LZA Vēstu vienotas tematikas numurus apmaksā to pasūtītāji.

1.10. Mantiskās autortiesības uz LZA Vēstīm un atsevišķiem rakstiem pieder Latvijas Zinātņu akadēmijai, ja vien LZA noslēgtie līgumi neparedz citu kārtību. Autora personiskās tiesības ir neaizskaramas atbilstoši Latvijas Republikas Autortiesību likumam un Latvijas Zinātņu akadēmija tās aizsargā.

1.11. LZA Vēstu redakcijas adrese: Akadēmijas laukums 1, Rīga, LV 1050.

2. LZA Vēstu redakcijas padome

2.1. LZA Vēstu izdošanu vada LZA Vēstu redakcijas padome (*Editorial Council*), kuras priekšsēdētāju ieceļ LZA Senāts pēc LZA Prezidija ieteikuma no LZA īsteno locekļu vidus uz trim gadiem, bet tās locekļi ir LZA prezidents, LZA Vēstu redakcijas vadītājs (*Head of the Editorial Office*). LZA Vēstu A daļas galvenais redaktors un B daļas galvenais redaktors (*Editor-in-Chief*).

2.2. Redakcijas padome savas sēdes notur periodiski, uz klausot LZA Vēstu redakcijas vadītāja, A daļas un B daļas galveno redaktoru pārskatus.

3. LZA Vēstu redakcija

3.1. LZA Vēstu redakcija ir Latvijas Zinātņu akadēmijas struktūrvienība bez juridiskās personas tiesībām, tās statusu un darbību nosaka LZA Statūti, šis Nolikums un citi Latvijas Zinātņu akadēmijas iekšējie normatīvie akti. LZA Vēstis savā darbībā ievēro Latvijas Republikas un starptautisko tiesību aktus.

3.2. LZA Vēstu redakcijas sastāvu veido štata un ārpus štata darbinieki. Redakciju vada LZA Vēstu redakcijas vadītājs. Tās sastāvā ir LZA Vēstu A daļas galvenais redaktors, B daļas galvenais redaktors, atbildīgais redaktors un literārais redaktors.

4. LZA Vēstu redakcijas vadītājs

3.1. LZA Vēstu redakcijas vadītājs ir LZA darbinieks, kurš ir pilnībā atbildīgs par LZA Vēstu redakcijas darbību un A daļas un B daļas izdošanu atbilstoši augstā tehniskā kvalitātē un noteiktajos termiņos, par LZA Vēstu piešķirto finanšu un materiālo līdzekļu taupīgu un efektīvu izmantošanu paredzētajiem mērķiem un uzdevumiem, stingri ievērojot spēkā esošos likumus, Ministru Kabineta noteikumus un Latvijas Zinātņu akadēmijas iekšējos un citus normatīvos aktus.

4.2. Vada un organizē žurnāla personāla darbu, ierosina darbinieku pieņemšanu, darbinieku saukšanu pie atbildības par pārkāpumiem un darbinieka atbrīvošanu vai atlaišanu. Iesaka LZA Prezidentam izmaiņas štata sarakstā, saskaņojot tās ar LZA Vēstu redakcijas padomi.

4.3. Izstrādā LZA Vēstu redakcijas darbības iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, ievieš to redakcijas darbā un kontrolē tās īstenošanu.

4.4. Kopā ar A daļas un B daļas galvenajiem redaktoriem un LZA Vēstu redakcijas padomi nodrošina nepieciešamo prasību izpildi, lai LZA Vēstis sasniegtu šajā Nolikumā noteikto mērķi par A daļas un B daļas iekļaušanu starptautiskajās datu bāzēs.

4.5. Saņem licenci no autoriem par to zinātnisko rakstu publicēšanu, kurus rekomendējis LZA Vēstu A daļas vai B daļas galvenais redaktors.

4.6. Nodrošina LZA Vēstu sagatavošanu drukai un drukāšanas procesu un organizē, un atbild par izdevuma racionālu izplatīšanu un elektroniskās versijas publicēšanu, t.sk. LZA mājaslapā.

4.7. Izstrādā manuskriptu pieņemšanas un citus noteikumus sadarbībā ar A daļas un B daļas galvenajiem redaktoriem un lemj par to pilnveidošanu, kad tas nepieciešams.

4.8. Saskaņo A daļas un B daļas LZA Vēstu salikumu ar attiecīgo daļu galvenajiem redaktoriem.

4.9. Atbild par to, lai publicētās LZA Vēstis nekavējoties saņemtu katrs LZA Prezidija un LZA Vēstu redakcijas padomes loceklis, bet informāciju par LZA Vēstu A un B daļas iznākšanu saņemtu attiecīgās daļas redakcijas kolēģijas locekļi.

4.10. LZA Vēstu redakcijas vadītāju pieņem darbā LZA Prezidents, pamatojoties uz LZA Vēstu redakcijas padomes ieteikumu; administratīvajos un darba pienākumu un tiesību jautājumos pakļauj LZA Prezidentam, bet LZA Vēstu stratēģijas, rakstu un citu publicējamo materiālu saturu un kvalitātes jautājumos ņem vērā redakcijas padomes un galveno redaktoru ieteikumus.

5. LZA Vēstu A un B daļas galvenie redaktori

5.1. A daļas un B daļas galvenos redaktorus no LZA locekļu vidus apstiprina amatā LZA Senāts pēc LZA Prezidija ieteikuma uz pieciem gadiem. Galvenie redaktori nav amatpersonas, bet savus pienākumus pilda sabiedriskā kārtā vai saņem par to atļūdzību, ja tam ir nepieciešamais finansējums.

5.2. Galvenie redaktori:

5.2.1. Rūpējas un atbild par žurnāla redakcijas portfeļa saturu, un kopā ar redakcijas padomi nosaka izdevuma stratēģisko attīstību.

5.2.2. Organizē iesniegto manuskriptu recenzēšanas procesu.

5.2.3. Kopā ar atbildīgo redaktoru veic nepieciešamo saziņu ar autoriem, ekspertiem, redakcijas kolēģijām un redakcijas padomi.

5.2.4. Sekmē žurnāla darbību un atpazīstamību.

5.2.5. Vada redakcijas kolēģijas darbu.

6. A un B daļas redakcijas kolēģijas

6.1. Redakcijas kolēģijas (*Editorial Board*) locekļus no LZA locekļu un starptautiski atpazīstamu ārzemju zinātnieku vidus pēc galvenā redaktora ieteikuma apstiprina LZA Vēstu redakcijas padome.

6.2. Redakcijas kolēģijas locekļu pienākums ir:

6.2.1. Veicināt kvalitatīvu manuskriptu, tajā skaitā ārvalstu autoru, iesniegšanu;

6.2.2. Sadarbībā ar galveno attiecīgās daļas redaktoru veicināt iesniegto manuskriptu kvalificētu recenzēšanu;

6.2.3. Sekmēt LZA Vēstu starptautisku atpazīstamību.

7. Atbildīgais un literārais redaktors

7.1. Manuskriptu tehnisko sagatavošanu publicēšanai veic atbildīgais redaktors (*Managing Editor*). Atbildīgais redaktors ir LZA darbinieks, kuru pieņem darbā LZA Prezidents, pamatojoties uz LZA Vēstu redakcijas padomes ieteikumu.

7.2. Redakcijā pēc nepieciešamības var ietilpt štata vai ārštata literārais redaktors (*Language Editor*) un korektors.

8. Zinātnisko rakstu manuskriptu iesniegšana

8.1. Zinātnisko rakstu manuskriptu, kas sagatavots atbilstoši 8.3. punktā noteiktajām prasībām, autors elektroniski nosūta LZA Vēstu galvenajam redaktoram. Ja neviens no raksta autoriem nav LZA loceklis, tam jāpievieno LZA locekļa ieteikums.

8.2. Iesniegto manuskriptu atbildīgais redaktors reģistrē LZA Vēstu Zinātnisko rakstu manuskriptu uzskaites žurnālā un par to saņemšanu elektroniski paziņo autoram.

8.3. Manuskripta saturs vadlinijās, strukturējumu un noformējumu, t.sk. atsaucēm, nosaka LZA Vēstu Norādījumi autoriem, kuras izstrādā A un B daļas redakcijas kolēģijas, un to jaunākajai versijai jābūt publicētai LZA mājaslapā, ne retāk kā reizi gadā, arī LZA Vēstu numuros.

9. Zinātnisko rakstu manuskripta sagatavošana publicēšanai

9.1. Galvenais redaktors katram manuskriptam ne vēlāk kā mēneša laikā izraugās ne mazāk kā divus recenzentus (ekspertus) attiecīgajā zinātnes nozarē. Recenzenti savu pienākumu veic anonīmi, vadoties pēc Zinātnieka ētikas kodeksa, ko apstiprinājis LZA un Latvijas Zinātnes padome, un no nozares ētikas kodeksiem un starptautiskajām ētikas normām.

9.2. Izraudzītajiem recenzentiem atbildīgais redaktors elektroniski nosūta raksta manuskriptu, pievienojot tam LZA Vēstu izstrādātas norādes recenzentiem. Recenzents apliecina rakstiski, ka nav interešu konfliktā ar autoru.

9.3. Saņemtās recenzijas atbildīgais redaktors reģistrē žurnālā, iepazīstina ar tām attiecīgās daļas galveno redaktoru un anonīmas recenziju kopijas nosūta autoram.

9.4. Autors, iepazīties ar recenzijām, izdara nepieciešamos labojumus un papildinājumus manuskriptā. Ja autors nepiekrīt kādām recenzenta izteiktām iebildēm, viņš iesniedz argumentētu skaidrojumu.

9.5. Nepieciešamības gadījumā attiecīgās daļas galvenais redaktors var nozīmēt papildus recenzentu.

9.6. Lēmumu par darba publicēšanu vai par tā nodošanu autoram papildināšanai, vai arī par publicēšanas atteikumu pieņem attiecīgās daļas galvenais redaktors.

9.7. Ja manuskripts tiek pieņemts publicēšanai, LZA Vēstu redakcijas vadītājs un autors paraksta autortiesību līgumu.

9.8. Galvenā redaktora apstiprināts manuskripts tiek publicēts atbilstoši LZA Vēstu numuru veidošanas plānam. Publicētos rakstus, atbilstoši Latvijas noslēgtajiem līgumiem, iekļauj starptautiskajās datu bāzēs.

9.9. LZA Vēstu izziņu par darba iesniegšanu publicēšanai autoram pēc viņa pieprasījuma izsniedz pēc pozitīva attiecīgās daļas galvenā redaktora lēmuma par raksta publicēšanu un no autora licences saņemšanas.

Apstiprināts LZA Senāta sēdē 2017. gada 13. jūnijā

NOLIKUMS par vēlēšanām akadēmiskajos amatos Latvijas Zinātņu akadēmijā

Nolikums balstīts uz Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, tai skaitā Zinātniskās darbības likumu, Augstskolu likumu, Valsts valodas likumu; Latvijas Zinātņu akadēmijas Hartu un Statūtiem.

1. Vispārējie noteikumi

1.1. Ievēlēšana akadēmiskajā amatā apliecina personas akadēmiskās un profesionālās kvalifikācijas atbilstību ar pētniecību saistītam darbam LZA.

1.2. Akadēmiskie amati LZA ir vadošais pētnieks, pētnieks un zinātniskais asistents.

1.3. Akadēmiskā personāla amata pienākumus nosaka struktūrvienības vadītājs, kurā pretendents tiek ievēlēts.

1.4. Akadēmiskajos amatos LZA var ievēlēt Latvijas Republikas pilsoņus un pastāvīgos iedzīvotājus.

1.5. Akadēmiskajos amatos ievēlēt atklātā konkursā, personas var vienlaikus pretendēt un dokumentus iesniegt tikai uz vienu akadēmiskā amata vietu.

1.6. Vadošo pētnieku, pētnieku un zinātniskā asistentu vēlēšanas, aizklāti balsojot, notiek LZA Prezidijā, kuram LZA ir Zinātniskās padomes statuss, sēdē ne vēlāk kā triju mēnešu laikā no konkursa izsludināšanas dienas.

1.7. Zinātniskos asistentus ievēlē uz sešiem gadiem, un, ja viņiem nav doktora grāda, ne vairāk kā divas reizes pēc kārtas, pētniekus un vadošos pētniekus ievēlē uz sešiem gadiem.

2. Prasības akadēmisko amatu pretendentiem

2.1. Uz zinātniskā asistenta amatu var pretendēt persona, kurai ir maģistra vai doktora grāds un kas spēj veikt un veicināt pētījumus zinātnē.

2.2. Uz pētnieka amatu var pretendēt persona, kurai ir maģistra vai doktora grāds, zinātniskas publikācijas un/vai patenti un kas patstāvīgi spēj veikt un veicināt pētījumus zinātnē.

2.3. Uz vadošā pētnieka amatu var pretendēt persona, kurai ir doktora grāds, zinātnes nozarei atbilstošas zinātniskās publikācijas un/vai patenti, kura spēj patstāvīgi veikt un veicināt pētījumus zinātnē, kura spēj sastādīt zinātnisko projektu pieņemšanu un vadīt citu zinātnieku pētniecisko darbu zinātnisko projektu ietvaros un kam zinātniskā un akadēmiskā darba stāžs kopumā nav mazāks par 3 gadiem.

3. Ievēlēšanas kārtība akadēmiskajos amatos

3.1. Pēc struktūrvienību ierosinājuma LZA Prezidents izsludina atklātu konkursu uz LZA akadēmiskajiem amatiem Latvijas Republikas oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis” un laikrakstā “Zinātnes Vēstnesis”.

3.2. Atklāta konkursa pretendents ne vēlāk kā viena mēneša laikā pēc konkursa izsludināšanas dienas iesniedz LZA Personāla speciālisti šādus dokumentus:

3.2.1. Iesniegumu par piedalīšanos konkursā;

3.2.2. Dokumentu norakstus, kas apliecina nepieciešamos akadēmiskos un zinātniskos grādus (noraksts apstiprina darba vietā vai, salīdzinot ar pretendenta uzrādītajiem dokumentu oriģināliem, LZA);

3.2.3. Ja augstākā izglītība, akadēmiskais vai zinātniskais grāds iegūts ārvalstīs, arī izziņu par to, kādam Latvijā piešķiramajam akadēmiskajam grādam vai diplomam atbilst ārvalstīs iegūtais diploms (ārvalstīs iegūto bakalaura, maģistra, doktora un profesionālo diplomu ekspertizē un pielīdzināšanu veic Akadēmiskais informācijas centrs). Diploma tulkojumam valsts valodā jābūt notariāli apstiprinātam;

3.2.4. Akadēmiskā amata pretendenta dzīves un darba gājumu (*Curriculum vitae*), kurā norādīta arī pētniecības, akadēmiskā, administratīvā un organizatoriskā darba pieredze, publicēto darbu saraksts pēdējo 6 gadu laikā, dalība pētniecības projektos un citus dokumentus, ko pretendents vēlas pievienot iesniegumam, lai pilnīgāk raksturotu savu kvalifikāciju.

3.3. Pretendents pie personāla speciālistes vai iepazīties ar amata prasībām (tos formulē struktūrvienības vadītājs) un citiem nosacījumiem.

3.4. Personāla speciāliste reģistrē iesniegtos dokumentus un triju dienu laikā pēc iesniegšanas termiņa izbeigšanās pretendentu dokumentus nodod LZA Prezidentam.

3.5. LZA Prezidents publisko pretendentu sarakstu uz attiecīgo akadēmisko amatu.

3.6. Struktūrvienībai jānodrošina atzinums par atbilstošā akadēmiskā amata pretendentu, kurā būtu ieteikums “ievēlēt” vai “neievēlēt” pretendentu amatā šajā struktūrvienībā.

3.7. Prezidija sēdē ir tiesības izskatīt jautājumu par vēlēšanām akadēmiskajos amatos, ja tajā piedalās ne mazāk kā 2/3 Prezidija locekļu ar doktora vai habilitēta doktora zinātnisko grādu. Uz LZA Prezidija sēdi prezidents uzaicina akadēmisko amatu pretendentus. Prezidija sēdē par katru amata pretendentu ziņo Prezidents. Notiek diskusija. Sēdes gaita tiek protokolēta.

3.8. Pēc iepazīšanās ar dokumentiem un pēc pārrunām ar visiem attiecīgā amata pretendentiem Prezidijs, aizklāti balsojot, pieņem lēmumu par ievēlēšanu vai neievēlēšanu.

4. Balsošanas kārtība

4.1. Pirms aizklātās balsošanas Prezidija locekļi ar vienkāršu balsu vairākumu, atklāti balsojot, ievēlē balsu skaitīšanas komisiju ne mazāk kā 3 locekļu sastāvā.

4.2. Amata pretendenta vārdu un uzvārdu ieraksta vēlēšanu biļetenā, norādot struktūrvienību, kurā ir vakanta vieta. Vienā biļetenā uzvārdu alfabēta secībā ieraksta visus amata kandidātus, ja viņi pretendē uz vienu un to pašu vakanci.

Apstiprināts LZA Senāta sēdē 2017. gada 13. jūnijā, kas saskaņots ar LZP 2017. gada 13. jūnijā un ar LZS 2017. gada 21. maijā

Latvijas Zinātņu akadēmijas, Latvijas Zinātnes padomes un Latvijas Zinātnieku savienības laikraksta "Zinātnes Vēstnesis" NOLIKUMS

1. Vispārīgie noteikumi

1.1. "Zinātnes Vēstnesis" (turpmāk – laikraksts; angliki "Science Bulletin") ir Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA), Latvijas Zinātnes padomes (LZP) un Latvijas Zinātnieku savienības (LZS) dibināts bezmaksas periodisks izdevums, kas darbojas saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem", LZA Statūtiem un šo nolikumu.

1.2. Laikrakstam nav juridiskas personas statusa un tas darbojas ar LZA struktūrvienības tiesībām.

1.3. Laikraksta mērķis ir šajā nolikumā noteiktajā kārtībā nodrošināt objektīvas un visaptverošas informācijas sniegšanu Latvijas zinātniekiem un sabiedrībai par izdevēj institūciju darbību; aktuāliem notikumiem zinātnē un zinātnes politikas jautājumiem Latvijā, kā arī par zinātnes aktualitātēm Eiropas Savienībā un pasaulē. Laikraksts nepublicē politiskas reklāmas un politiskus reklamrakstus; rakstus, kuru objektivitāte ir apšaubāma.

1.4. Laikraksts tiek izdots latviešu valodā ne retāk kā reizi mēnesī. Laikraksta formātu, tirāžu un apjomu nosaka Redakcijas padome apstiprinātās budžeta tāmes ietvaros.

1.5. Laikraksta drukāto un LZA mājaslapā esošo elektronisko versiju finansē no LZA un LZP budžeta, piesaistītiem sponsoru (mecenātu) līdzekļiem vai citiem avotiem. LZA Valde pēc Redakcijas padomes ieteikuma var noteikt maksu par sludinājumu vai reklāmu publicēšanu. LZA nodrošina materiāli tehnisko bāzi laikraksta sagatavošanai un izdošanai.

1.6. Laikraksta numuru maketēšanu un drukāšanu veic fiziska vai juridiska persona uz LZA noslēgta līguma pamata.

1.7. Laikraksts tiek izplatīts Latvijas zinātniskajās institūcijās, augstākās izglītības iestādēs un bibliotēkās, kā arī institūcijās, kas atbildīgas par Latvijas zinātnes politiku.

1.8. Laikraksta izplatīšana tiek organizēta, izmantojot LZA nodaļu, struktūrvienību un brīvprātīgu piegādātāju pakalpojumus, kā arī LZP un LZS resursus.

1.9. Laikraksta numuru signāleksemplāri tiek nodoti Latvijas Nacionālajai bibliotēkai.

1.10. Laikraksta "Zinātnes Vēstnesis" redakcijas adrese: Akadēmijas laukums 1, Rīgā, LV 1050; zinatnes.vestnesis@lza.lv

2. Laikraksta uzdevumi

2.1. Informēt par LZA, LZP un LZS lēmumiem un notikumiem izdevēj institūcijās, publicēt to paziņojumus un citu informāciju; regulāri sniegt informāciju par LZA nodaļu darbību; nozīmīgākajām starptautiskajām konferencēm un zinātniskajām publikācijām;

2.2. Informēt par zinātnes politikas un zinātnes dzīves aktualitātēm Latvijā, Eiropas Savienībā un pasaulē, pievēršot uzmanību Latvijas aktivitātēm ar zinātni saistītajās starptautiskajās organizācijās;

2.3. Publicēt rakstus par zinātnes politikas jautājumiem un zinātnisku diskusiju materiālus;

2.4. Informēt par izcilu zinātnieku sasniegumiem, apbalvojumiem, jubilejām un aiziešanu mūžībā;

2.5. Informēt par nozīmīgām izmaiņām zinātnisko darbību regulējošajos tiesību aktos;

2.6. Periodiski publicēt materiālus par Latvijas Jauno zinātnieku apvienības darbību un aktualitātēm.

2.7. Publicēt sludinājumus par gaidāmajām promocijas darbu aizstāvēšanām un paziņojumus par zinātniskā grāda piešķiršanu.

3. Laikraksta redakcija un galvenais redaktors

3.1. Izdevuma sagatavošanu un izdošanu nodrošina laikraksta redakcija. Redakcijas vadītājs ir galvenais redaktors, kurš var piesaistīt redakcijas darbiniekus sabiedriskā kārtā vai, ja tam paredzēts finansējums, ierosināt citu darbinieku pieņemšanu darbā redakcijā atbilstoši LZA amatu sarakstam.

3.2. Galvenais redaktors ir LZA darbinieks, kurš savus pienākumus veic un ir atbildīgs saskaņā ar amata aprakstu, šo nolikumu un darba līgumu.

3.3. Galvenais redaktors tiek pieņemts darbā LZA noteiktajā kārtībā. Šī amata kandidātu LZA saskaņo ar LZP un LZS.

3.4. Galvenais redaktors ir atbildīgs, lai laikrakstā tiktu publicēti saturiski augstvērtīgi sagatavoti materiāli, patiesa un precīza informācija.

3.5. Galvenajam redaktoram ir tiesības:

3.5.1. patstāvīgi izlemt sava amata kompetencē esošos jau-

tājumus, t.sk. par konkrētā numura saturu un vizuālo risinājumu;

3.5.2. pieprasīt un noteiktajā termiņā saņemt no izdevēj institūcijām un to darbiniekiem nepieciešamo informāciju kārtējā numura sagatavošanai;

3.5.3. atteikt vai atlikt materiāla publicēšanu, ja izdevuma numurs ir pilnībā nokomplektēts;

3.5.4. atteikt informācijas publicēšanu:

3.5.4.1. ja informācija neatbilst izdevuma saturiskajai ievirzei vai mērķim;

3.5.4.2. ja informācijas saturā ir izdevuma dibinātāju, to struktūrvienību, amatpersonu vai darbinieku, vai citas personas aizskarošas ziņas.

3.6. Informāciju galvenajam redaktoram izdevēj institūciju darbinieki un citi autori iesniedz elektroniskā veidā, sūtot uz e-pasta adresi zinatnes.vestnesis@lza.lv.

3.7. Informācijas iesniedzēji ir atbildīgi par informācijas saturu.

4. Redakcijas padome:

4.1. Laikraksta darbu vada Redakcijas padome, kuras priekšsēdētāju ieceļ LZA Senāts pēc LZA Prezidija ieteikuma no LZA īsteno locekļu vidus uz trim gadiem, bet tās locekļi ir LZA Prezidents, LZA ģenerālsēkretārs, LZA nodaļu vadītāji, sabiedrisko attiecību speciālists (preses sekretārs) un Senāta priekšsēdētājs, kā arī LZP un LZS deleģēti pārstāvji (no LZP – divi pārstāvji, no LZS – viens).

4.2. Redakcijas padomes sēdes sasauk Redakcijas padomes priekšsēdētājs pēc savas vai Redakcijas padomes locekļu iniciatīvas, risinot aktuālus jautājumus un uzklusot laikraksta galvenā redaktora pārskaņus.

5. Noslēguma noteikumi

5.1. Nolikums vai izmaiņas tajā stājas spēkā pēc tā saskaņošanas ar LZP un LZS un apstiprināšanas LZA Senāta sēdē.

5.2. Laikraksta redakciju var slēgt un darbību beigt LZA Senāts atbilstoši LZA Prezidija un LZA Valdes lēmumam, kas saskaņots ar LZP un LZS.

NOLIKUMS par vēlēšanām akadēmiskajos amatos Latvijas Zinātņu akadēmijā

Turpinājums no 2.lpp.

4.3. Balsu skaitīšanas komisija saņem no Prezidija sekretāra sagatavotus biļetenus un pret parakstu Prezidija locekļu reģistrācijas lapā izdala tos Prezidija locekļiem.

4.4. Balsojot Prezidija locekļi savu attieksmi pret amata pretendenta ievēlēšanu pauž, svītrojot biļetenā vienu no vārdiem – "ievēlēt" vai "neievēlēt", kas biļetenā atrodas līdzās pretendenta vārdam un uzvārdam, un atstājot biļetenā tādu pretendentu skaitu, kas nav lielāks par vakanto vietu skaitu.

4.5. Par nederīgiem atzīstami biļeteni, kas neatbilst noteiktam paraugam, saplēsti, neļauj konstatēt balsotāja attieksmi pret visiem biļetenā iekļautajiem pretendentiem vai arī kuros balsots par vairāk pretendentiem nekā ir vakanto vietu.

4.6. Par amatā ievēlētu atzīstams pretendents, kas saņēmis vairāk par pusi klātesošo Prezidija locekļu balsu.

4.7. Ja vēlēšanās uz vienu un to pašu akadēmiskā amata vietu piedalās vairāki pretendenti un neviens no viņiem nav ieguvis vairāk par pusi klātesošo Prezidija locekļu balsu, tajā pašā sēdē notiek vēlēšanu otrā kārtā, kurā piedalās divi pretendenti ar lielāko balsu skaitu.

4.8. Balsu skaitīšanas komisija apkopo vēlēšanu datus, ieraksta tos protokolā par katru amata pretendentu, konstatē vēlēšanu rezultātus, paraksta protokolu un ziņo Prezidijam.

4.9. Balsu skaitīšanas komisijas protokolu par vēlēšanu rezultātiem Prezidijs apstiprina, atklāti balsojot, ar vienkāršu klātesošo Prezidija locekļu balsu vairākumu. Par konkursa rezultātiem LZA Prezidents paziņo pretendentiem.

5. Apelācijas kārtība

5.1. Apelācijas sūdzību par vēlēšanu procedūras pārkāpumiem pretendents vai cita ieinteresētā persona iesniedz LZA Prezidentam ne vēlāk kā 10 dienas pēc vēlēšanām.

5.2. Apelācijas sūdzību 1 mēneša laikā izskata ar LZA Prezidenta rīkojumu izveidota komisija. Nepieciešamības gadījumā tiek pieaicināti eksperti, kuri dod rakstisku slēdzienu.

5.3. Komisijas slēdziens ir galīgs. Apelācijas iesniedzējam ne vēlāk kā trīs darba dienu laikā pēc komisijas slēdziena tiek rakstiski paziņots LZA Prezidenta lēmums.

6. Vēlēšanu rezultātu noformēšanas kārtība

6.1. Prezidija sekretārs 3 darba dienu laikā pēc vēlēšanām akadēmiskajos amatos iesniedz personāla speciālisti:

6.1.1. Noformētu sēdes galīgo lēmumu;

6.1.2. Apstiprinātu balsu skaitīšanas protokolu;

6.1.3. Pretendentu raksturojošo dokumentu paketi.

6.2. Ja 10 dienu laikā apelācijas sūdzības nav iesniegtas, tad personāla speciāliste sagatavo darba līgumu un nodod to Prezidentam parakstīšanai.

6.3. Ja ir iesniegtas apelācijas sūdzības, tad darba līgumu sagatavo un nodod parakstīšanai 5 dienu laikā pēc pretendentam pozitīva apelācijas komisijas lēmuma saņemšanas.

LZA Uzraudzības padomes ziņojums LZA pilnsapulcei par LZA darbību 2016. gadā

Nobeigums. Sākums "ZV" Nr. 9, "ZV" Nr. 10, "ZV" Nr. 11

Finansējums saskaņā ar IZM noslēgtajiem līgumiem 2016. g. bija nepietiekams, lai nodrošinātu visu LZA funkciju sekmīgu izpildi. Lai nodrošinātu noslēgto līgumu izpildi, LZA veica finansējumu 70,7 tūkst. EUR apjomā no saviem saimnieciskās darbības ieņēmumiem (nedzīvojamo telpu noma, konferenču organizēšana, telekomunikāciju pakalpojumi un autostāvvietu noma). Zinātniskajiem institūtiem un tiem pielīdzinātām institūcijām bez maksas tiek piešķirtas telpas un orgtehnika konferenču organizācijai. LZA tehniskie darbinieki – sekretāres un padomnieki, ārlietu daļas darbinieki ir spiesti strādāt par LZA statusam un atbildības kritērijiem neatbilstoši zemu atalgojumu.

Augstceltnes kopējā iznomātā platība 2016. g. beigās bija 4,5 tūkst kv.m. (t.sk. 24% zinātniskiem institūtiem un tiem pielīdzinātām organizācijām, 48% komercstruktūrām, 28% sastāda iznomātās auditorijas un konferenču zāles). Telpu nomas izcenojumi tiek apstiprināti LZA valdē. 2016. g. augstceltnes telpas tika izīrētas 79 organizācijām. 2016. g. beigās augstceltnē ir arī brīvas (nav telpu nomas līgumi) 12 telpas 210 kv.m. platībā. Augstceltnes ēkas izmantošana telpu nomas biznesā nav visai efektīva, jo lielu daļu kopējās platības aizņem zāles, vestibili, koridori un neizmantojamas palīgtelpas. Lielas stiklotas virsmas sadārdzina apkures un ventilācijas izdevumus. Rīgā ir visai liels brīvo biroja telpu piedāvājums, konkurence ir ļoti liela. Pozitīvi vērtējami 2016. g. veiktie LZA telpu remonta darbi – kapitālais remonts 17,6 tūkst EUR apjomā un tekošais remonts 20,5 tūkst. EUR apjomā.

2014. g. 6. maijā LZA noslēdza uz desmit gadiem neapdzīvojamo telpu nomas līgumu ar SIA "Rīgas koncertzāle" koncertu un izklaides pasākumu organizācijai (kopā 2,6 tūkst. kv.m.). No 2015. g. marta SIA "Rīgas koncertzāle" pārtrauca telpu nomas maksājumus. Tāpēc LZA valde lauza telpu nomas, ūdens piegādes un siltumenerģijas nodrošinājuma noslēgtos līgumus ar SIA "Rīgas koncertzāle", kura līgumu laušanu apstrīdēja tiesā. Daugavpils tiesa 2016. g. 25. aprīlī apmierināja LZA prasību par parāda piedziņu un noraidīja SIA "Rīgas koncertzāle" prasību atzīt nomas līguma laušanu par prettiesisku. Latgales apgabaltiesas Civillietu kolēģija SIA "Rīgas koncertzāle" apelācijas prasību noraidīja un atstāja spēkā jau esošo spriedumu. SIA "Rīgas kon-

certzāle" Latgales apgabaltiesas spriedumu kasācijas kārtībā ir pārsūdzējusi Augstākajā tiesā. Turpinās saimnieciska rakstura strīds ar SIA "Rīgas koncertzāle" un tiesvedība par iznomātājā īpašumā īpašuma lietotāja veikto ieguldījumu atlīdzināšanu u.c. jautājumiem. Informācija par to sniegta LZA ziņojumā par 2016. g. saimnieciskās darbības rezultātiem. Telpu nomnieka rīcība un informācija, kas saistībā ar to nonāk masu medijos, nodara kaitējumu LZA prestižam sabiedrības skatījumā.

Augstceltnes dienesta atpūtas telpas 2016. g. tika arī izmantotas starpkaudējumu sadarbības līgumu ietvaros ieradusos ārvalstu zinātnieku izvietojšanai. Augstceltnes telpās notika 147 zinātnisko organizāciju rīkotas konferences. Lietu pārvalde nodrošina bezmaksas autotransporta pakalpojumus Augstceltnē izvietotajām zinātniskajām organizācijām, turpina sniegt bezmaksas pieslēgumu internetam un piedalās zinātnisko institūtu telpu remontos, veicot tehniskās uzraudzības funkcijas.

Atspaidis LZA darbībai ir LZA dibināto fondu darbība: 1) Nodibinājums "Zinātnes fonds" (sabiedriskā labuma organizācija, darbības joma – zinātnes veicināšana, valdē ir divi LZA pārstāvji, 2016. g. saņemti ziedojumi 7100 EUR); 2) LZA struktūrvienība LZA Fonds (ziedojumu atlikums uz 2016. g. beigām 27,3 tūkst EUR, 147,1 tūkst USD un 1000 EUR).

LZA locekļi, personāls, emeritēto zinātnieku padome

2016. g. LZA rudens pilnsapulcē akadēmijas sastāvs papildinājās ar 7 īstēniem un 7 korespondētājlocekļiem. Pašreiz akadēmijas sastāvā ir 125 īstēnie locekļi (akadēmiķi), no tiem tikai 57 nepārsniedz 70 gadu vecumu, un 127 korespondētājlocekļi (88 nepārsniedz 70 gadus). 2016. g. pirmo reizi LZA vēsturē vēlēšanām pieteikušos akadēmiķu pretendentu skaits bija mazāks par vakancu skaitu un rezultātā visi pretendenti tika ievēlēti bez konkurences. Arī uz 6 no 7 korespondētājlocekļu vakancēm bija pieteicies tikai viens kandidāts. Tas var liecināt gan par stingrām prasībām LZA locekļu kandidātiem, gan par zināmu LZA nozīmes krišanu zinātniskās sabiedrības acīs.

LZA prezidijam un LZA nodaļām turpmāk ir kritiskāk jāizvērtē jauno izsludināto akadēmiķu vakancu skaits un nozaru izvēle korespondētājlocekļu vēlēšanām.

Turpinājums – 4.lpp.

4. tabula. LZA locekļu skaits nodaļās sadalījumā pa vecuma grupām

Nodaļa	Statuss	Skaits	t.sk. pa vecuma grupām; iekavās (%)				
			līdz 40	41–50	51–60	61–70	70+
Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļa	Īst. loc.	41		2 (4,9)	2 (4,9)	13 (31,7)	24 (58,5)
	Korr. loc.	35	2 (5,7)	2 (5,7)	5 (14,3)	12 (34,3)	14 (40,0)
Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļa	Īst. loc.	45		6 (13,3)	3 (6,7)	12 (26,7)	24 (53,3)
	Korr. loc.	44	1 (2,3)	7 (15,9)	11 (25,0)	11 (25,0)	14 (31,8)
Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļa	Īst. loc.	37			6 (16,2)	15 (40,5)	16 (43,2)
	Korr. loc.	32	1 (3,1)	3 (9,4)	8 (25,0)	11 (34,4)	9 (28,1)
Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļa	Īst. loc.	9				5 (55,6)	4 (44,4)
	Korr. loc.	19	1 (5,3)	3 (15,8)	7 (36,8)	5 (26,3)	3 (15,8)

LZA Uzraudzības padomes ziņojums LZA pilnsapulcei par LZA darbību 2016. gadā

Turpinājums no 3.lpp.

Divām nodaļām akadēmiķu īpatsvars, kuri pārsniedz 70 gadu vecumu, ir lielāks par pusi. Daļa no viņiem ir pārtraukuši zinātnisko darbību un aktīvi nepiedalās LZA dzīvē. Savukārt pozitīvi vērtējams fakts, ka visu nodaļu sastāvā ir jaunāka gadu gājuma korespondētājlocekļi.

Gada vidējais strādājošo skaits LZA Lietu pārvaldē 2016. g. bija 46. Salīdzinot ar 2015. g. darba apmaksā uzlabojums nav noticis un tāpat, kā iepriekš, jākonstatē, ka LZA tehniskie darbinieki sekretāres un padomnieki, ārlietu daļas darbinieki ir spiesti strādāt par LZA statusam un atbildības kritērijiem neatbilstoši zemu atalgojumu.

Valsts emeritēto zinātnieku padomi vada akadēmiķe Baiba Rivža, padomē darbojas arī seši LZA locekļi (akadēmiķi G. Durburs, I. Knēts, R. Kondratovičs, O. Spārtis, E. Birģele, L. Viksna). 2016. g. sakarā ar to, ka nebija piešķirts budžeta papildu finansējums, jauns konkurss valsts emeritētā zinātnieka statusa iegūšanai netika izsludināts. 2016. g. beigās mūža grantu maksāja 228 zinātniekiem. Viens grants mēnesī bija 213,43 EUR. LZA paspārnē un ar materiālu un organizatorisko LZA atbalstu aktīvi darbojas Valsts emeritēto zinātnieku biedrība "Emeritus". 2016.g. notika 4 pilnsapulces, kurās nolasītas 4 akadēmiskas lekcijas, 2 ekskursijas un 6 valdes sēdes. Sagatavots un 2016. g. LU Akadēmiskā apgādā iznācis krājuma "Zinātne un mana dzīve" 2. sējums.

LZA ietvaros notiekošo konkursu un vēlēšanu atbilstība LZA Hartai, LZA Statūtiem un citu normatīvo aktu prasībām

Atskaites periodā ir notikušas 2 LZA pilnsapulces. 2016. g. 7. aprīļa pavasara pilnsapulcē notika LZA prezidenta un amatpersonu vēlēšanas. Prezidenta un amatpersonu kandidātu izvirzīšana notika LZA statūtos paredzētajā kārtībā. LZA pilnsapulce ievēlēja vēlēšanu balsu skaitīšanas komisiju 9 cilvēku sastāvā. Atklāti balsojot, par komisijas priekšsēdētāju tika ievēlēts Māris Turks (to apliecina 2016. gada 7. aprīļa balsu skaitīšanas protokols nr.1). Balsu skaitīšanas protokolus (kopumā sešus) parakstījuši visi balsu skaitīšanas komisijas locekļi. Protokoli noformēti atbilstoši LZA darbību reglamentējošo pamatdokumentu prasībām. Pārskatīti prezidenta un amatpersonu izvirzīšanas un ievēlēšanas procedūras netika konstatēti.

2016. gada 24. novembra rudens pilnsapulcē notika jaunu LZA locekļu vēlēšanu. Kandidātu izvirzīšana LZA locekļu vakancēm notika atbilstoši ZA statūtos noteiktai kārtībai. LZA pilnsapulce ievēlēja vēlēšanu balsu skaitīšanas komisiju 10 cilvēku sa-

stāvā. Atklāti balsojot, par komisijas priekšsēdētāju tika ievēlēts Māris Turks (to apliecina 2017. gada 24. novembra balsu skaitīšanas protokols nr.1). Balsu skaitīšanas gaitu novēroja Uzraudzības komisijas priekšsēdētājs J. Krūmiņš, kurš kopā ar pārējiem balsu skaitīšanas komisijas locekļiem ir parakstījis visus, kopumā piecus, balsu skaitīšanas protokolus. Protokoli noformēti atbilstoši LZA Statūtiem. Pārskatīti ZA locekļu izvirzīšanas un ievēlēšanas procedūras netika konstatēti.

Pārskata periodā noticis LZA Vārdbalvu konkurss 2017. gadam (izsludināts Zinātnes Vēstnesī 2016. gada 20. jūnijā). Ar LZA 2017. gada 10. janvāra lēmumu tika apstiprināti balvu ekspertu komisiju lēmumi. Kopumā piešķirtas sešas LZA Vārdbalvas, četras LZA Vārdbalvas jauniem zinātniekiem un četras jauno zinātnieku balvas. Pārskatīti Vārdbalvu piešķiršanai nav konstatēti. Vārdbalvas piešķirtas saskaņā ar LZA Vārdbalvu piešķiršanas nolikumu, kas apstiprināts LZA Prezidija sēdē 2014. g. 10. februārī un Paula Lejiņa Vārdbalvas piešķiršanas nolikumu, kas apstiprināts LZA prezidija sēdē 2015. g. 30. martā.

UP ierosina:

1. Aktivāk piesaistīt LZA sastāvam jaunāku gadu gājuma zinātniekus.
 2. "Zinātnes Vēstnesī" u.c. izdevumos vairāk popularizēt zinātnieku viedokli par sabiedrībā aktuālām problēmām, intervijas ar atzītiem zinātniekiem par dzīves vērtībām un zinātnes izaicinājumiem. Panākt žurnāla "LZA Vēstis" lielāku starptautisku atpazītāmību.
 3. Veicināt tehnoloģiju pārnesi un inovāciju ātrāku ieviešanu, iesaistot kopīgās aktivitātēs plašāku nozaru pārstāvētājus. Turpināt komunikācijas veidošanu ar sabiedrību par dažādu nozaru aktuāliem jautājumiem, piedaloties forumos, organizējot diskusijas un konsilijus.
 4. Turpināt darbu pie LZA augstceltnes attīstības saskaņā ar sagatavoto attīstības koncepciju, būvnoteikumiem un būvnormatīviem, optimizēt esošo telpu izmantošanu. Panākt LZA kopbudžeta ieņēmumu daļas pieaugumu, dodot iespēju palielināt personāla atalgojumu un paredzēt vairāk resursu attīstībai.
 5. Pastiprinātu uzmanību pievērst tiesvedības pabeigšanai ar SIA "Rīgas koncertzāle", šī tiesvedības procesa un līgumsaistību izpildes gaitas atspoguļojumam masu informācijas līdzekļos. Gādāt par koncertzāles turpmākas izmantošanas iespējām.
- Ziņojums apstiprināts Uzraudzības padomes sēdē 2017. gada 3. aprīlī, nolasīts LZA Pavasara pilnsapulcē 2017. gada 6. aprīlī.

Padomes priekšsēdētājs, akadēmiķis **Juris Krūmiņš**

IN MEMORIAM

Š.g. 30. maijā mūžības ceļos devies grāmatizdevējs un kultūrvēsturnieks LZA goda doktors Harro fon Hiršheits (14.04.1925 - 30.05.2017). Izsakām līdzjūtību piederīgajiem un draugiem.

Latvijas Zinātņu akadēmija

KONKURSS LU Cietvielu fizikas institūts izsludina konkursu uz akadēmiskajiem amatiem :

Cietvielu fizikā (dabaszinātnes)

– zinātniskais asistents – 2 štata vietas

Materiālu fizikā (dabaszinātnes)

– vadošais pētnieks – 1 štata vieta
– zinātniskais asistents – 1 štata vieta

Teorētiskā fizika (dabaszinātnes)

– vadošais pētnieks 1 štata vieta
– pētnieks – 2 štata vietas

Pieteikumā jānorāda nozare, kurā vēlas pretendēt.

Pieteikumi iesniedzami mēneša laikā no sludinājuma publicēšanas brīža, Ķengaraga ielā 8, 338. istabā vai sekretariātā 204. istabā. Tālrunis uzziņām 67260556.

Pieteikumam pievienot:

1. Zinātniskos grādus apliecinājošu dokumentu kopijas;
2. CV;
3. Publicēto darbu sarakstu;
4. Citas, kvalifikāciju apliecinājošu dokumentu kopijas (pēc pretendenta izvēles).

Aizstāvēšana

2017. gada 25. augustā plkst. 10.00 Latvijas Lauksaimniecības universitātes Mežzinātnes un Materiālzinātnes nozaru promocijas padomes atklātā sēdē Jelgavā, Dobeles ielā 41, Kokapstrādes katedras sēžu zālē promocijas darbu Inženierzinātņu doktora zinātniskā grāda iegūšanai koksnes materiālu un tehnoloģijas apakšnozarē aizstāvēs

ANDIS ĀBELE.

Tēma **"Apses (*Populus tremula* L.) koksnes garenzāģēšanas zāģriņu griezņu nodilums un tā prognozēšana"**.

Oficiālie recenzenti: *Dr.sc.ing.* Ramūnas Tupčauskas (LVKĶI), *Dr.habil.chem.* Gajlīna Teliševa (LVKĶI), *PhD* Regino Kask (Dzīvības zinātņu universitāte, Igaunija).

Ar promocijas darbu var iepazīties LLU Fundamentālajā bibliotēkā Jelgavā, Lielā iela 2 un internetā – http://lufb.llu.lv/promoc_darbi.html

2017. gada 28. augustā plkst. 9.00 Latvijas Lauksaimniecības universitātes Mežzinātnes un Materiālzinātnes nozaru promocijas padomes atklātā sēdē Salaspilī, Rīgas ielā 111, LVMI "Silava" sēžu zālē promocijas darbu Mežzinātņu doktora zinātniskā grāda iegūšanai Meža ekoloģijas un mežkopības apakšnozarē aizstāvēs

MĀRTIŅŠ ZEPS.

Tēma **"Apšu hibrīdu (*Populus tremuloides* Michx x *Populus tremula* L.) audzēšanas potenciāls Latvijā"**.

Oficiālie recenzenti: *Dr.silv.* Olga Miežite (LLU), *Dr.habil. biol.* Īzaks Rašals (LU), *Dr. Virgilijus Baliuckas* (Lietuvas Meža institūts).

Ar promocijas darbu var iepazīties LLU Fundamentālajā bibliotēkā Jelgavā, Lielā iela 2 un internetā – http://lufb.llu.lv/promoc_darbi.html

2017. gada 28. augustā plkst. 11.30 Latvijas Lauksaimniecības universitātes Mežzinātnes un Materiālzinātnes nozaru promocijas padomes atklātā sēdē Salaspilī, Rīgas ielā 111, LVMI "Silava" sēžu zālē promocijas darbu Mežzinātņu doktora zinātniskā grāda iegūšanai meža ekoloģijas un mežkopības apakšnozarē aizstāvēs

LĪGA LIEPA.

Tēma **"Malas efekta ietekme uz veģētāciju melnalkšņa mežos Zemgalē"**.

Oficiālie recenzenti: *Dr.silv.* Jurģis Jansons (LVMI "Silava"), *Dr.habil. geogr.* Māris Laiviņš (LVMI "Silava"), *Dr. Vitas Marozas* (Aleksandra Stulģinska universitāte, Lietuva).

Ar promocijas darbu var iepazīties LLU Fundamentālajā bibliotēkā Jelgavā, Lielā iela 2 un internetā – http://lufb.llu.lv/promoc_darbi.html

2017. gada 29. augustā plkst. 10.00 Latvijas Lauksaimniecības universitātes Lauksaimniecības nozares Lauksaimniecības inženierzinātnes apakšnozares promocijas padomes atklātā sēdē Jelgavā, J. Čakstes bulvārī 5, 429. auditorijā

TOMS KOMASS

aizstāvēs promocijas darbu **"Vertikālās ass vēja rotora energoefektivitātes uzlabošana ar spārnu lenķa aktīvo regulēšanu"** inženierzinātņu doktora zinātniskā grāda iegūšanai apakšnozarē "Lauksaimniecības inženierzinātne".

Oficiālie recenzenti: *Dr.sc.ing.* Imants Ziemeļis (LLU), *Dr.sc.ing.* Kārlis Ketners (RTU), *Dr.sc.ing.* Steven Dale Keen (Viļņa, Lietuva).

Ar promocijas darbu var iepazīties LLU Fundamentālajā bibliotēkā Jelgavā, Lielā iela 2 un internetā – http://lufb.llu.lv/promoc_darbi.html

2017. gada 30. augustā plkst. 14.00 Latvijas Lauksaimniecības universitātes Informācijas tehnoloģiju promocijas padomes atklātā sēdē Jelgavā, Lielā iela 2, 218. auditorijā

MIKUS VANAGS

aizstāvēs promocijas darbu **"Abstraktas datu apstrādes tehnoloģijas"** inženierzinātņu doktora zinātniskā grāda iegūšanai informācijas tehnoloģijas nozarē.

Oficiālie recenzenti: *Dr.sc.comp.* Kārlis Čerāns (LU), *Dr.sc.ing.* Andrejs Romānovs (RTU), *RNDr. Jaroslav Pokorny* (Kārļa Universitāte, Čehija).

Ar promocijas darbu var iepazīties LLU Fundamentālajā bibliotēkā Jelgavā, Lielā iela 2 un internetā – http://lufb.llu.lv/promoc_darbi.html

2017. gada 8. septembrī plkst. 16.00 Latvijas Universitātes Datorzinātnes nozares promocijas padomes atklātā sēdē, LU Matemātikas un informātikas institūta 413. telpā, Raiņa bulvārī 29

IVANS KUĻEŠOVS

aizstāvēs promocijas darbu **"Mobiļo lietotņu testēšana"** datorzinātņu doktora (*Dr.sc.comp.*) zinātniskā grāda iegūšanai.

Recenzenti: *Dr.sc.comp.* J. Bičevskis (LU), *Dr.sc.tech.* B. Pozins (Zinātniski pētnieciskā universitāte "Ekonomikas Augstākā skola", Krievija), *Dr. E. Kazanavičius* (Kaunas Tehnoloģiju universitāte, Lietuva).

Ar promocijas darbu var iepazīties LU Raiņa bulvāra bibliotēkā (Raiņa bulv. 19, 203. telpa).

2017. gada 20. septembrī pulksten 14.00 Biznesa augstskolā Turība, Graudu ielā 68, Rīgā, 108. telpā notiks Biznesa augstskolas Turība Promocijas padomes atklātā sēde, kurā promocijas darbu tiesību zinātņu doktora zinātniskā grāda iegūšanai aizstāvēs

GIEDIUSS NAMEIKŠIS.

Promocijas darba temats: **"The Legal Regulation of Bank Guarantee in Lithuanian Law"** (Bankas garantijas tiesiskais regulējums Lietuvā).

Recenzenti: *Dr.iur.* Jeļena Alfejeva (Rīgas Stradiņa universitāte), *Dr.iur.* Ingrīda Veikša (Biznesa augstskolas Turība), *Dr. iur.* Antanas Rudzinskis (Mykolo Romerio universitāte, Lietuva).

Ar promocijas darbu un tā kopsavilkumu var iepazīties Biznesa augstskolas Turība bibliotēkas lasītavā Graudu ielā 68, Rīgā, kā arī augstskolas mājaslapā internetā – <http://www.turiba.lv/lv/bizness>

Nākošais "Zinātnes Vēstneša" numurs iznāks 2017. gada 11. septembrī

Redaktore Ilze Boldāne–Zeļenkova

"Zinātnes Vēstnesis"

Laikraksts iznāk kopš 1989. gada.

Reģistrācijas apliecība nr. 75.

Izdevējs: Latvijas Zinātņu akadēmija, Latvijas Zinātnes padome, Latvijas Zinātnieku savienība.

"Science Bulletin". Latvian Academy of Sciences, Latvian Council of Science, Association of Latvian Scientists.

"Zinātnes Vēstnesis" redakcijas padome:

akadēmiķis Tālavas Jundzis (vadītājs), akadēmiķi Raita Karnīte, Baiba Rivža, Andris Ozols, Pēteris Trapencieris, *Dr. chem.* Alma Edziņa un LZA sabiedrisko attiecību speciāliste Ilze Stengrevica.

Redakcija: Rīgā, Akadēmijas laukumā 1.

Tālr. 67212706, 67225361, 26593299, fakss 67821153.

E pasts: zinatnes.vestnesis@lza.lv

<http://www.lza.lv>

Indekss 77165.

Iespiests: SIA Zemgus LB